

การพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

A DEVELOPMENT ADMINISTRATIVE MODEL OF THE PRIVATE PRIMARY SCHOOLS
IN THE CENTRAL DISTRICT, LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC*

เฟ็ดสมพร ไชยสมบัติ

วัฒนา สุวรรณไตรย์, เพลินพิศ ธรรมรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Phetsomphone Xaysombath

Watana Suwannatai, Ploenpit Thummarat

Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

E-mail: xsb.phetsomphone@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนากิจการโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง และ 3) ผลการประเมินและยืนยันรูปแบบการพัฒนากิจการโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 41 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญสัมภาษณ์เชิงลึก 9 คน ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบ จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญยืนยันรูปแบบ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลของการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มี 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) การบริหารงานทั่วไป มี 6 องค์ประกอบ และ 2) การบริหารงานวิชาการ มี 9 องค์ประกอบ

2. รูปแบบการพัฒนากิจการโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลางด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) สื่อและอุปกรณ์ 5) วิธีการดำเนินการ และ 6) การประเมินผล

3. ผลการประเมินและยืนยันรูปแบบการพัฒนากิจการโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

* ได้รับความเห็นชอบ: 16 พ.ย. 2563; แก้ไขบทความ: 5 ธ.ค. 2563; ตอรับตีพิมพ์: 21 ธ.ค. 2563

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนา, การบริหารโรงเรียน, โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Abstract

The study employed a Research and Development (R&D) approach to: 1) examine components of school administration of private primary schools in the central region of Lao People's Democracy Republic (Lao PDR); 2) develop a model for developing school administration of private primary schools in the central region; and 3) confirm the developed model. The target group consisted of 41 participants, including nine experts for in-depth interviews, ten experts for model validation, and 22 experts for model confirmation. The research instruments were structured interview forms, and a set of 5-point rating scale questionnaires with the reliability of 0.97 and Index of Item-Objective Congruence of 1.00. Statistics for data analysis included frequency, percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The components of school administration of private primary schools in the central region of Lao PDR consisted of two sections: 1) General Administration comprising six components: and 2) Academic Affairs Management comprising ten components:

2. The model for developing school administration in private primary schools in the central region consisted of principles, objectives, contents, media and equipment, procedures, and evaluation.

3. The confirmation result of the model for school administration development in private primary schools in the central region of Lao PDR revealed that all aspects of the developed model achieved the highest levels of appropriateness, feasibility, utility, and correctness.

Keywords : School Administration, Development Model, Private Primary Schools, Lao People's Democracy Republic

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬามีการพัฒนางานการศึกษาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011 มีการพัฒนาการศึกษา การขยายตัวสูงในปี ค.ศ. 2015 โรงเรียนเลี้ยงเด็กและอนุบาลในปี ค.ศ. 2549 จาก 969 แห่ง เพิ่มขึ้นเป็น 1,284 แห่ง และในปี ค.ศ. 2009 เพิ่มขึ้นเป็น 315 แห่ง อัตราการเข้าเรียนของเด็กในเกณฑ์อายุ 3 – 4 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.6 อัตราการเข้าเรียนของเด็กอายุ 5 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.7 โรงเรียนประถมเพิ่มขึ้น 8,968 อัตราการเข้าเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 93 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้พยายามที่จะขยายโอกาสให้ พลเมืองทั้งชายและหญิงที่อาศัยอยู่ห่างไกลในชนบทได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาชั้นประถมอย่างทั่วถึง ควบคู่ไปกับการพัฒนาการศึกษาก่อนวัยเรียนและชั้นประถม โดยเฉพาะการนำไปสู่การปฏิบัติของยุทธศาสตร์การปฏิรูป การศึกษาแห่งชาติ จาก 5+3+3 เป็น 5+4+3 ได้ยกระดับครูผู้สอนที่ยังไม่ได้มาตรฐานอยู่สถาบันสร้างครูอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีครูทั่วประเทศ จำนวน 58,404 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 34 การพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2015 มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการขยายโอกาสการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับไปตามแผนพัฒนา การป้องกันชาติ ป้องกันความสงบ สร้างบุคลากรเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก รับการให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง โดยให้ความสำคัญด้วยการยกระดับ คุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการขยายโอกาสด้านการศึกษาอย่างกว้างขวางและทั่วถึงอย่างเท่าเทียมกันทั้ง ชายและหญิงและผู้ด้อยโอกาสโดยการพัฒนาหลักสูตร วัสดุ อุปกรณ์และการยกระดับครู อาจารย์และบุคลากร เพื่อสนองให้บรรดาโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น ความ คาดหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมแห่งชาติทางการศึกษา เช่น เด็กอายุ 3 - 5 ปีให้ได้รับการศึกษา ชั้นอนุบาลและชั้นประถมร้อยละ 39 มีการขยายหลักสูตรสร้างครูอนุบาลและระดับชั้นสูง อัตราผู้เข้าศึกษาชั้น ประถมเพิ่มขึ้นร้อยละ 98 ตลอดปี ค.ศ. 2015 อัตราการเข้าเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 75 และ มัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 43 และนักเรียนประถมศึกษา ถึงมหาวิทยาลัยร้อยละ 30 ของพลเมือง สำหรับการพัฒนาด้านการศึกษาที่รัฐและพรรคสนองในด้านพื้นฐานโครงสร้าง เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ ใช้ในการทดลอง การค้นคว้าวิจัย การระดมทรัพยากร การมีส่วนร่วม การขยายสถานศึกษาสู่ชนบท การให้ โอกาสผู้ด้อยการศึกษาและอยู่ในเขตทุรกันดาร ส่งเสริมผู้มีพรสวรรค์พิเศษเพื่อสร้างเป็นนักวิทยาศาสตร์ รางวัล แรงจูงใจบุคลากร (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2562)

ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นสำหรับการบริหารโรงเรียนจากนโยบายทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารของ โรงเรียนเป็นสำคัญ โดยที่พฤติกรรมตามกระบวนการบริหารโรงเรียนจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จหรือล้มเหลว และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนซึ่งหมายถึงไม่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในด้านอัตราครูกับนักเรียนไม่ เหมาะสม ปัญหาการใช้ครู อาจารย์ไปทำหน้าที่อื่นแทนมากเกินไปทำให้มีผลกระทบต่อการจัดการเรียน การสอนที่ส่งผลไปถึงคุณภาพของผู้เรียน ขาดงบประมาณสนับสนุน รวมทั้งการบริหารทรัพยากรมีไม่เพียงพอจึงทำ

ให้เกิดปัญหาในการบริหารงานโรงเรียน ดังนั้นการดำเนินงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลนั้นต้องเกิดจากโรงเรียนที่มีสภาพทางสังคม บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ เอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีงบประมาณเพียงพอและทักษะในด้านต่างๆ เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2015) สอดคล้องกับ พิมพรรณสุริโย (2552) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นระบบสังคมมนุษย์ที่จะต้องจัดความสัมพันธ์ภายนอกกับกระบวนการภายในองค์กรให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของกระบวนการศึกษาของสังคม ระบบของโรงเรียนจะมั่นคงในสร้างผลผลิตให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอกและสามารถสร้างความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร และสอดคล้องกับ Hoy and Ferguson (1985), Gibson and others (2000) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ 1) ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก ผู้เรียนมีความรู้ การพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ดังนั้นการนำรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา มาใช้แล้วเกิดผลในการบริหารโรงเรียนของภาคเอกชนที่ประสบความสำเร็จเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนนั้นมีความสำคัญยิ่งองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาภาคเอกชน ประกอบด้วย 1) การบริหารงานบุคคล 2) การบริหารด้านหลักสูตรและการเรียน การสอน 3) การบริหารด้านอาคารสถานที่ 4) การบริหารด้านงบประมาณ 5) การบริหารด้านกิจกรรมนักเรียนและ 6) การบริหารด้านการวัดและประเมินผล ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการและบุคลากร ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพื่อให้โรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายและภารกิจที่ได้กำหนดไว้

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนที่มีประสิทธิผลให้มีคุณภาพที่จะพัฒนาตนเอง สังคม ท้องถิ่นและประเทศให้แข็งแกร่งและมั่นคง สามารถแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นๆ ได้ทันต่อโลกอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. เพื่อประเมินและยืนยันรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่พัฒนาขึ้น

แนวคิด ทฤษฎีของการวิจัย

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัย ได้แก่ อมรรัตน์ เขิงหอม (2557); เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ (2559); Edmonds (1979); Stedman (1987); Austin and Reynolds (1990); Piece (1991); Sammonds (1995); Glickman (2001); Hoy and Miskel (2001); Peter Mortimare (2004); กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2013) ประกอบด้วย การบริหารงานทั่วไป มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับนักเรียน การบริหารงานบุคคล ด้านอาคารสถานที่ การบริหารงบประมาณ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และการประชาสัมพันธ์ และการบริหารงานวิชาการ มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดบรรยากาศห้องเรียน การจัดแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผล การนิเทศและการแนะแนวและการส่งเสริมการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในเขตภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนกรณีศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่

เป็นเลิศ (Best Practices) โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 โรงเรียน ใน 4 แขวง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน และขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 ผลการประเมินและยืนยันการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง ด้านการบริหารทั่วไปและด้านการบริหารงานวิชาการ โดยการประชุมสนทนากลุ่มย่อย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย การบริหารงานทั่วไป มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การรับนักเรียน 2) การบริหารงานบุคคล ได้แก่ การจัดบุคลากรเข้าทำงาน การพัฒนาบุคลากร การนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน และการจัดสวัสดิการ 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) การบริหารงบประมาณ 5) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนและ 6) การประชาสัมพันธ์และการบริหารงานวิชาการ มี 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การจัดบรรยากาศห้องเรียน 5) การจัดแหล่งเรียนรู้ 6) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 7) การวัดและประเมินผล 8) การนิเทศและการแนะแนว และ 9) การส่งเสริมการเรียนการสอน

2. รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว องค์ประกอบของคู่มือด้านการบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ เนื้อหา สื่อ และอุปกรณ์กระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผลและผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินและยืนยันเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลางที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า

1.1 การบริหารงานทั่วไป มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรับนักเรียน 2) การบริหารงานบุคคล ได้แก่ การจัดบุคลากรเข้าทำงาน การพัฒนาบุคลากร การนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน และการจัดสวัสดิการ 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) การบริหารงบประมาณ 5) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และ 6) การประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2013) กำหนดกล่าวไว้ว่าบริหารโรงเรียนตามมาตรา 14 และมาตรา 15 ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย การรับนักเรียน การจัดบุคลากรเข้าทำงาน การปฐมนิเทศบุคลากร สวัสดิการบุคลากร การนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ งานพัสดุและงานประชาสัมพันธ์ รวมทั้งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ กรณีศึกษาโรงเรียนที่เป็นเลิศและโรงเรียนเอกชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวทุกท่านให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการบริหารทั่วไปเป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ที่บุคลากรทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผลการวิจัยสอดคล้องกับวีรเทพ เนียมหัตถ์ (2553, หน้า 12) ได้ให้ข้อเสนอเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ โครงสร้าง การพัฒนาบุคลากร การใช้เทคโนโลยี ทรัพยากรและงบประมาณ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2552, หน้า 32, อ้างถึงใน Sergiovanni and others (1980) ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย ด้านงานสัมพันธ์กับชุมชน ด้านบริหารบุคคล ด้านอาคารสถานที่ ด้านธุรการ และด้านพัฒนาบุคลากร และผลการวิจัยสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2013) กำหนดไว้ว่าบริหารทั่วไป ประกอบด้วย การรับนักเรียน การจัดบุคลากรเข้าทำงาน การปฐมนิเทศบุคลากร สวัสดิการบุคลากร การนิเทศ ติดตาม ผลการปฏิบัติงานการพัฒนาบุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ และงานพัสดุ และงานประชาสัมพันธ์ และสอดคล้องกับ Campbell and Others, (1970) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย ด้านบริหารบุคคล ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณและธุรการ และด้านสัมพันธ์ชุมชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนงลักษณ์ เรือนทอง (2550) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานบุคคล 3) ด้านการบริหารงบประมาณ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป 5) ด้านการจัดบรรยากาศและอาคารสถานที่ 6) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

1.2 การบริหารงานวิชาการ มี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การจัดบรรยากาศห้องเรียน 5) การจัดแหล่งเรียนรู้ 6) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 7) การวัดและประเมินผล 8) การนิเทศและการแนะแนว 9) การส่งเสริมการเรียนการสอน และ 10) การจัดการศึกษาระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้าน ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบและผลจากการสัมภาษณ์อาจารย์วาลีณี โคตตะวง (2561. สัมภาษณ์) ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมสมบูรณ์สว่างหลักสามแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร แผนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมนักเรียน และการดูแลนักเรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2562) กำหนดไว้ว่าด้านงานวิชาการ ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน/ นวัตกรรมทางการศึกษา กิจกรรมผู้เรียน การวัดและประเมินผล การนิเทศ/ แนะแนว การจัดบรรยากาศห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อมรรัตน์ เขิงหอม (2557) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านวิธีการบริหารและผลการวิจัยสอดคล้องกับ สุภาพ วาหงส์ (2550) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ประกอบด้วย กระบวนการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยี กิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้และชุมชน

2. รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ เนื้อหา สื่อและอุปกรณ์ กระบวนการพัฒนา การประเมินผล เอกสารประกอบด้วยคู่มือการใช้รูปแบบ และเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา และผลการตรวจสอบคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในกระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน มีการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษากรณีศึกษาโรงเรียนที่เป็นเลิศและการสัมภาษณ์โรงเรียนเอกชนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 12 โรงเรียนใน 4 แขวง แล้วนำมาพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ Joyce and Weil (1986) กล่าวไว้ว่า การพัฒนารูปแบบนั้นมีความสำคัญคือ รูปแบบควรต้องมีทฤษฎีรองรับ เมื่อพัฒนารูปแบบแล้วก่อนนำไปใช้ต้องมีการ

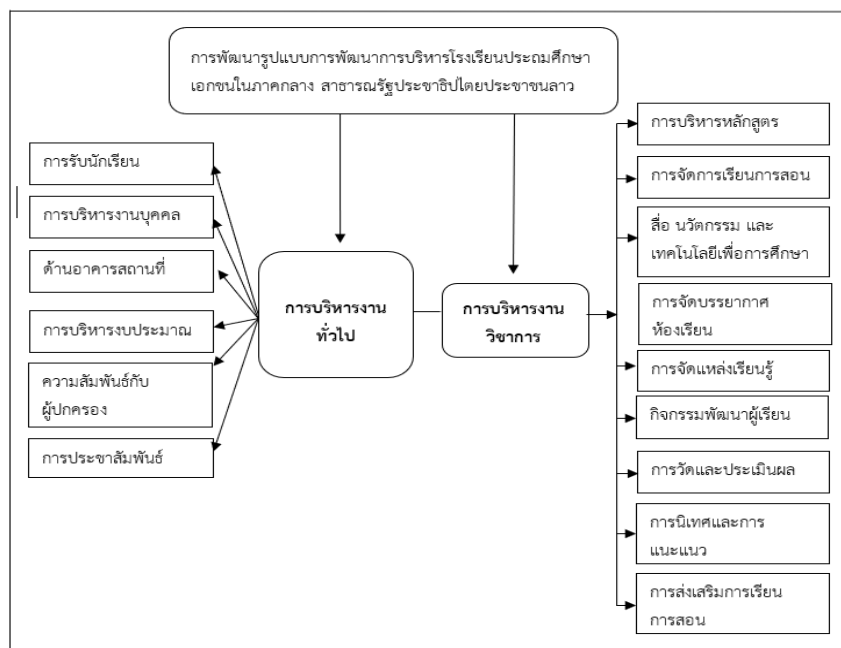
วิจัยเพื่อทดสอบ การพัฒนารูปแบบมีจุดมุ่งหมายหลักในการเลือกใช้คือ ถ้าผู้ใช้นำรูปแบบการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักก็จะเกิดผลสูงสุด แต่ก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้ถ้าพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมแต่ก็จะทำให้ผลสำเร็จลดน้อยลง ดังนั้นการพัฒนารูปแบบนั้นเริ่มต้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงค้นหาสมมุติฐานและหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนา แล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้นและนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสมและหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป ส่วนการพัฒนารูปแบบมีการดำเนินการคือ การสร้างรูปแบบและการประเมินความเหมาะสมและการหาคุณภาพของรูปแบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Eisner (1976) ได้เสนอแนวทางการตรวจสอบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณโดยเชื่อว่าการรับรู้เท่านั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้และได้เสนอแนวความคิดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องที่จะประเมิน โดยที่พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะที่มีความละเอียดลึกซึ้งต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใดๆ และต้องใช้ความรู้ ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริงและรูปแบบที่ใช้บุคคลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือการประเมินโดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรมและมีคุณูปการที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์การพิจารณาต่างๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

3. ผลการประเมินและยืนยันรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่พัฒนาขึ้น โดยการยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง พบว่า คู่มือการใช้ด้านการบริหารทั่วไปและคู่มือการใช้ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และกรณีศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ แล้วนำมาสร้างคู่มือรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง พร้อมทั้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและยืนยันรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า คู่มืออยู่ในระดับมากที่สุดและยังได้นำคู่มือดังกล่าวมาทำการประชุมสนทนากลุ่มย่อยเพื่อการประเมินและยืนยันคู่มือ ดังนั้นจึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นไปตามที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งการบริหารงานวิชาการในการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาและมาตรฐานของชาติกำหนดไว้ด้วย พร้อมทั้งมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องที่เป็นระบบพร้อมการประยุกต์ใช้ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติด้วยกิจกรรม ไม่เน้นการท่องจำ โดยฝึกให้ผู้เรียน ได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมีความถนัดในเนื้อหาสาระกิจกรรมที่เรียนรู้ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการฝึกปฏิบัติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็นสอดคล้องกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความรู้

ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2555) ดังนั้นการดำเนินการบริหารโรงเรียนจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารสถานศึกษา ซึ่งงานบริหารงานวิชาการนับเป็นหัวใจของสถานศึกษา จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจากรายงานปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะนำผลจากการประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนา ประสานความร่วมมือผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรางค์รัตน์ ตรีเหรา (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มี 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การบริหารงานทั่วไป มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การรับนักเรียน 2) การบริหารงานบุคคล มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดบุคลากรเข้าทำงานการพัฒนาบุคลากร 2) การนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน และการจัดสวัสดิการ 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) การบริหารงบประมาณ 5) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนและ 6) การประชาสัมพันธ์ และด้านที่ 2 การบริหารงานวิชาการ มี 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การจัดบรรยากาศห้องเรียน 5) การจัดแหล่งเรียนรู้ 6) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 7) การวัดและประเมินผล 8) การนิเทศและการแนะแนว และ 9) การส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถสรุปเป็นผังได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในภาคกลาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการประชุมชี้แจงให้ทุกคนได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของการใช้คู่มือเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายตามคู่มือได้กำหนดไว้

2. ควรมีการนิเทศ ติดตามและประเมินและวัดผลของการใช้คู่มือและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป สำหรับผู้ที่นำไปใช้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในระดับนคร เมือง แขวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2556). *การศึกษามัธยมศึกษา*. นครหลวงเวียงจันทน์: สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- _____. (2013). *แผนพัฒนาแผนกศึกษาธิการและกีฬา*. นครหลวงเวียงจันทน์: สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- _____. (2015). *แผนพัฒนาแผนกศึกษาธิการและกีฬา*. นครหลวงเวียงจันทน์: สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- _____. (2016). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม*. นครหลวงเวียงจันทน์: สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนตรีพิศ ทรงกิติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วีรเทพ เนียมหัตถ์. (2553). *ข้อเสนอเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิมพ์พรณ สุริโย. (2552). *ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- สุภาพ วาทหงส์. (2550). การจัดองค์ประกอบที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุรางค์รัตน์ ตรีเหรา. (2558). รูปแบบการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาเล็ก. วารสารวิชาการแพรวา กาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ฉบับพิเศษ : มหกรรมวิชาการภูมิปัญญา กลุ่มชาติพันธุ์ นานาชาติลุ่มน้ำโขง ไทย ลาว เวียดนาม จีน. 34-46. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2563. จาก http://praewa.ksu.ac.th/new2017/file/20170317_9632727876.pdf.
- อมรรัตน์ เจริญหอม. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อดิพงษ์ สุขนาค. (2556). การพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านทุ่งกราด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชาลบุรี เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย บุรพา. 7(2): 96-107.
- Bennis, W. G. (1971). *The concept of organizational health in changing organizational*. Edited by Warren G. Bennis. New York : McGraw-Hill.
- Campbell, J. P. & Beaty, E. (1980). *Organizational climate: Its measurement and relationship to work group performance*. Washington D.C.: Paper presented at the Annual Meeting of the American Psychological Association.
- Eisner, E.B. (1976). Education Connoisseurship and criticism : Their form and function in Education Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*. 2(2): 192-193.
- Gibson James, L. (2000). *Organization : Behavior Structure Process International (10 th ed.)*. USA: McGraw Hill.
- Hoy, Wayne K. & Furguson, Judith. (1985). *Theoretical framework and exploration*. Texas: Business Publication.
- Joyce, B & Weil, M. (1986). *Models of teaching*. (2 nd ed.) New Delhi :Prentice-Hall.
- Mott, Paul E. (1972). *The characteristic of efficient organization*. New York: Harper & Row.